

แนวคำถาม – คำตอบ ที่น่าสนใจเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

• ที่มาของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน:

ข้อ ๑	ถาม	ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนมีที่มาอย่างไร
	ตอบ	ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนออกตามมาตรา ๒๗๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยวรรคหนึ่งบัญญัติให้มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการแต่ละประเภทเป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น และวรรคสอง บัญญัติให้มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีการกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและค่านิยมหลัก ๙ ประการซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดเป็นกรอบในการร่างประมวลจริยธรรมของข้าราชการแต่ละประเภท ประกอบด้วย ๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม ๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ ๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย ๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ ๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ ๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร
ข้อ ๒	ถาม	เจตนารมณ์ของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
	ตอบ	ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนมีเจตนารมณ์เพื่อให้ข้าราชการทั้งหลายเกิดสำนึกถึงซึ่งและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีข้าราชการควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชนและดำรงตนตั้งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงาม สัมกับความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยให้ข้าราชการยึดถือปฏิบัติตนตามจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
ข้อ ๓	ถาม	ประมวลจริยธรรมมีผลใช้บังคับเมื่อใด
	ตอบ	คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ มีมติเห็นชอบกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ใช้บังคับเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการและลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน และประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

● ที่มาของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน:

ข้อ ๔	ถาม	องค์ประกอบของประมวลจริยธรรมมีอะไรบ้าง
	ตอบ	คำปรารภ : ค่านิยมหลัก(Core Value) ของมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และเจตนารมณ์หมวด ๑ บททั่วไป : กำหนดเวลาบังคับใช้และนิยามศัพท์ หมวด ๒ จริยธรรมข้าราชการพลเรือน : เป็นขยายค่านิยมหลัก ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการ ประกอบด้วย ๑๐ ข้อหลัก และ ๔๑ ข้อย่อย หมวด ๓ กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม: ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ องค์การคุ้มครองจริยธรรม : ก.พ. คณะกรรมการจริยธรรม กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการ ส่วนที่ ๒ ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม : การดำเนินการกรณีการฝ่าฝืนจริยธรรมเป็นความผิดวินัย บทลงโทษ บทเฉพาะกาล : กำหนดการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมและกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมในส่วนราชการ และการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมเมื่อครบหนึ่งปี

● การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม:

ข้อ ๕	ถาม	ตามประมวลจริยธรรม มีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างไรบ้าง
	ตอบ	ตามข้อ ๒๐ กำหนดว่า “ให้หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และก.พ. ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังนี้ (๑) ในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน ย้ายหรือโอนข้าราชการ ให้ใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้นั้นพิจารณาควบคู่กับความรู้ความสามารถ (๒) ปลุกฝังจริยธรรมให้ข้าราชการใหม่ จัดให้ข้าราชการลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม จัดให้มีสมุดบันทึกประวัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของข้าราชการแต่ละคน รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหาร และข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ (๓) ประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ (๔) คุ้มครองข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเพียงพอ (๕) ยกย่องข้าราชการและส่วนราชการที่ถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเคร่งครัด (๖) ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

● การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม : (ต่อ)

- (๗) จัดให้มีการศึกษาค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมนั้น
- (๘) เผยแพร่ให้ประชาชน ผู้เป็นคู่สมรส ญาติ พี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูงของ ข้าราชการตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อราชการทราบประมวลจริยธรรมของ ข้าราชการ เพื่อไม่ทำการอันเป็นการส่งเสริมหรือก่อให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม
- (๙) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

● คณะกรรมการจริยธรรม:

ข้อ ๖	ถาม	ประธานกรรมการและกรรมการจริยธรรม ได้รับเบี้ยประชุมหรือไม่และเป็นจำนวนเท่าใด
	ตอบ	<p>คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ ถือเป็น คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดย คณะรัฐมนตรี มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งในอัตรา กรรมการครั้งละไม่เกิน ๑,๒๐๐ บาท ประธานได้รับเพิ่มอีก ๑ ใน ๔ ของอัตรากรรมการ เท่ากับครั้งละไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท (พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๙)</p> <p>ทั้งนี้ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการฯ ที่ได้รับมอบหมายและมีคำสั่งแต่งตั้งตามประมวลจริยธรรม ให้ได้รับเบี้ยประชุมเท่ากับกรรมการ ในอัตราครั้งละไม่เกิน ๑,๒๐๐ บาท โดยให้เลขานุการมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมไม่เกินหนึ่งคน และผู้ช่วยเลขานุการมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมไม่เกินสองคน (พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๓) อนึ่ง ให้ส่วนราชการตั้งงบประมาณไว้เพื่อการนี้ด้วย</p>
ข้อ ๙	ถาม	องค์ประกอบและการคัดเลือกคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการและจังหวัด กำหนดไว้อย่างไร
	ตอบ	<p>ตามข้อ ๑๔ แห่งประมวลจริยธรรมฯ กำหนดไว้ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ประธานกรรมการ ข้อ ๑๔ (๑) กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการเสนอจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกผู้มีความซื่อสัตย์เป็นที่ประจักษ์ โดยได้รับความเห็นชอบจาก ก.พ. ดังนั้น ส่วนราชการจึงอาจสรรหาหรือคัดเลือกโดยใช้วิธีการที่เห็นสมควรได้ ● กรรมการ ๒ คน ตามข้อ ๑๔ (๒) กำหนดให้ข้าราชการประเภทบริหารหรือ อำนวยการเลือกกันเอง ดังนั้น ส่วนราชการจะต้องจัดให้ผู้มีสิทธิดังกล่าวเลือกกันเอง

- คณะกรรมการจริยธรรม: (ต่อ)

โดยอาจกำหนดวิธีการได้ตามที่เห็นสมควร

- กรรมการ ๒ คน ตามข้อ ๑๔ (๓) กำหนดให้ส่วนราชการคัดเลือกจากข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการนั้น ตามวิธีดำเนินการที่ส่วนราชการเห็นสมควร ดังนั้น ส่วนราชการอาจกำหนดวิธีการคัดเลือกได้ตามที่เห็นสมควร อนึ่ง คำว่า “ข้าราชการ” ตามข้อ ๑๔ (๓) หมายความว่า ข้าราชการที่มีระดับตำแหน่ง อำนาจการก็ได้ เนื่องจากในข้อ ๑๔ (๒) ใช้คำว่า “ข้าราชการประเภทบริหารหรือ อำนาจการ” แต่ไม่ได้หมายความว่าหากได้เลือกกรรมการตามข้อ ๑๔ (๒) โดยรวม ข้าราชการประเภทอำนาจการด้วยแล้ว จะสามารถเลือกให้เป็นกรรมการตาม ข้อ ๑๔ (๓) ได้อีก
- กรรมการ ๒ คน ตามข้อ ๑๔ (๔) กำหนดให้รองหัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้า ส่วนราชการร่วมกันเสนอ ดังนั้น ส่วนราชการจึงอาจสรรหาหรือคัดเลือกโดยใช้ วิธีการที่เห็นสมควรได้

ข้อ ๑๐	ถาม	ตามข้อ ๑๔ (๓) คำว่า “ลูกจ้างของส่วนราชการ” หมายความว่าอย่างไร
	ตอบ	คำว่า “ลูกจ้างของส่วนราชการ” หมายถึง “ลูกจ้างประจำ” โดยที่ข้อ ๑๘ แห่งประมวล จริยธรรม กำหนดให้การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมนี้ เป็นความผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี
ข้อ ๑๑	ถาม	ข้าราชการที่เคยถูกลงโทษทางวินัย และได้รับโทษไปก่อนแล้วหรือในวันที่พระราชบัญญัติ ล้างมลทิน มีผลใช้บังคับ จะถือว่าไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยตามประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนตามข้อ ๑๔ วรรคท้าย หรือไม่
	ตอบ	พระราชบัญญัติล้างมลทิน บัญญัติให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยซึ่งได้ กระทำก่อนหรือในวันที่ พ.ร.บ. ล้างมลทินฉบับนั้นมีผลใช้บังคับ ถือว่า ผู้นั้นมิได้เคยถูก ลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้วินิจฉัยว่า การล้าง มลทินตามพ.ร.บ. ดังกล่าวเป็นการล้างโทษ แต่มิได้ล้างพฤติกรรมการกระทำความผิดของ ข้าราชการผู้นั้น ดังนั้น จึงถือว่าข้าราชการดังกล่าวไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย อย่่างไรก็ดี เนื่องจากตามประมวลจริยธรรมข้อ ๑๔ ได้กำหนดคุณสมบัติของข้าราชการที่จะเป็น กรรมการจริยธรรมไว้สรุปว่า ต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย และต้องเป็นผู้มีเกียรติ เป็นที่ ยอมรับของส่วนราชการนั้น ดังนั้น ในการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการผู้ที่จะได้รับการเสนอ

● คณะกรรมการจริยธรรม:

ชื่อเป็นกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ จึงควรพิจารณาจากบุคคลที่ดำรงตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างและเป็นที่ยอมรับ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการปฏิบัติหน้าที่ตามเจตนารมณ์ของประมวลจริยธรรมฯ ให้บรรลุผลได้ ประกอบด้วย

ข้อ ๑๒	ถาม	บุคคลที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการจริยธรรมตามข้อ ๑๔ (๒) ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ (ประเภทวิชาการ) ส่วนราชการจะสามารถเสนอชื่อบุคคลที่ได้รับเลือกในลำดับถัดไปตามที่ส่วนราชการได้ขึ้นบัญชีไว้ โดยมีต้องดำเนินการเลือกใหม่ได้หรือไม่
	ตอบ	ประมวลจริยธรรมข้อ ๑๔ (๒) กำหนดให้ คณะกรรมการจริยธรรมประกอบด้วย กรรมการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรืออำนวยการเลือกกันเองให้เหลือสองคน และประมวลจริยธรรมฯ มิได้กำหนดให้มีการขึ้นบัญชีไว้ ดังนั้น หากกรรมการในส่วนนี้เหลือไม่ถึงสองคน ส่วนราชการจะต้องดำเนินการเลือกใหม่อีกหนึ่งคน เพื่อให้ครบองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ เนื่องจากอาจเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นในภายหลัง อย่างไรก็ตาม หากจะตกลงให้แตกต่างจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ มีความต่อเนื่อง เช่น การจัดทำและขึ้นบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการและจะนำบัญชีมาใช้กรณีกรรมการต้องพ้นจากตำแหน่งและไม่อาจดำเนินการคัดเลือกได้โดยเร็ว ส่วนราชการและจังหวัดต้องทำหนังสือขอหารือมายังสำนักงาน ก.พ. พิจารณาเป็นกรณีไป
ข้อ ๑๓	ถาม	คณะกรรมการจริยธรรมมีวาระการดำรงตำแหน่งกี่ปี
	ตอบ	มติที่ประชุม ก.พ. ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓ เห็นควรให้คณะกรรมการจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี นับแต่วันที่มีประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการและจังหวัด
ข้อ ๑๔	ถาม	เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการจริยธรรม (เช่น การเลื่อนตำแหน่ง/การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น/การย้ายสังกัดหรือการโอนไปหน่วยงานอื่น) ส่วนราชการต้องส่งเรื่องให้ ก.พ. แต่งตั้งใหม่ทุกครั้งหรือไม่
	ตอบ	กรณีมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ (เช่น จากการเลื่อนตำแหน่ง/การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น/การโยกย้ายสังกัด) สามารถนำมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไปในกรณีไม่มีกฎหมายใช้บังคับในกรณีนั้นโดยเฉพาะ โดยมาตรา ๗๖ บัญญัติไว้ว่า “นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๖) มีเหตุต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตาม

● คณะกรรมการจริยธรรม: (ต่อ)

กฎหมายว่าด้วยการนั้น” มาใช้บังคับโดยอนุโลมได้

ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการในกรณีข้างต้น ให้ส่วนราชการดำเนินการคัดเลือกกรรมการจริยธรรมตามแนวทางที่ระบุไว้ในข้อ ๑๔ (.....) และส่งรายชื่อกรรมการให้ ก.พ. ดำเนินการแต่งตั้งทดแทน

ทั้งนี้ กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งทดแทน ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งที่เหลือของกรรมการคนเดิม

ข้อ ๑๕	ถาม	การพ้นจากตำแหน่งกรรมการจริยธรรมมีกรณีอื่นอีกหรือไม่
	ตอบ	คณะกรรมการจริยธรรมอาจพ้นจากตำแหน่งได้ในกรณีตามมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่นำมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท (๖) มีเหตุต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
ข้อ ๑๖	ถาม	คณะกรรมการจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่และบทบาทอย่างไรบ้าง
	ตอบ	- อำนาจหน้าที่คณะกรรมการจริยธรรม เป็นไปตามข้อ ๑๕ แห่งประมวลจริยธรรมฯ - นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ตามประมวลจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการและจังหวัดยังมีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมผลักดันด้านคุณธรรมจริยธรรมดังนี้ ๑. เป็นเจ้าภาพ เจ้าของเรื่อง ๒. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทาง ๓. ส่งเสริม กระตุ้น ติดตาม ๔. สร้างเครือข่ายภายในและภายนอก ๕. บริหารความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม ๖. เชื่อมโยงเรื่องจริยธรรมกับการพัฒนาและการบริหารงานบุคคล

● กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม:

ข้อ ๑๗	ถาม	แนวทางการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓
	ตอบ	<p>คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบตามมติ ก.พ. เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๓ เกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด ขอให้ทบพววมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินการตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและกำหนดให้มีกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม เป็นหน่วยงานภายในรับผิดชอบภารกิจกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมและเปลี่ยนศูนย์ประสานราชการใสสะอาดของส่วนราชการและจังหวัด หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เป็นกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด โดยปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของเลขาธิการคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ และจังหวัด</p> <p>ดังนั้น ส่วนราชการและจังหวัด สามารถนำมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว พิจารณาเป็นแนวทางการจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">๑. ให้เปลี่ยนศูนย์ประสานราชการใสสะอาดของส่วนราชการและจังหวัดหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเป็นกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด๒. ให้กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด ปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของเลขาธิการคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการและจังหวัด <p>(ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ว ๒๘ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓)</p>
ข้อ ๑๘	ถาม	กรณีมีการร้องเรียนการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมต้องดำเนินการอย่างไร
	ตอบ	<p>ตามข้อ ๑๗ (๒) แห่งประมวลจริยธรรม กำหนดให้ กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมมีหน้าที่ สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรม ใน ๓ กรณี คือ ๑) เมื่อมีผู้ร้องขอ ๒) หัวหน้าส่วนราชการมอบหมาย หรือ ๓) ตามที่เห็นสมควรแล้วรายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา เมื่อหัวหน้าส่วนราชการเห็นว่าไม่มีมูลจะส่งยุติเรื่อง ถ้ามีมูลก็ไปสู่กระบวนการทางวินัย</p> <p>ข้อสังเกต: หากมีการร้องเรียนไปที่คณะกรรมการจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรมต้องส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการ พิจารณาสั่งการต่อ เนื่องจากคณะกรรมการฯ ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชาสั่งการกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม</p>

● หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนวยการขึ้นไป:

ข้อ ๑๙ ถาม ตามประมวลจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการ และผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนวยการขึ้นไปมีอำนาจหน้าที่และบทบาทอย่างไรบ้าง

ตอบ ● ข้อ ๑๖ กำหนดไว้ ดังนี้

- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
- สนับสนุน ส่งเสริม ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ซื่อสัตย์ มีผลงาน มีความรู้ความสามารถ และปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
- คຸ້มครองและประกันความเป็นอิสระของคณะกรรมการจริยธรรม (ข้อ ๑๖ (๑))
- คຸ້มครองข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้ง หรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม (ข้อ ๑๖ (๒))
- รวบรวมปัญหา ข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติตาม ปรับปรุง หรือการอื่นใดเกี่ยวกับประมวลจริยธรรม นี้ (ข้อ ๑๖ (๖))

● ข้อ ๑๙ กำหนดว่า “เมื่อมีกรณีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งลงโทษทางวินัย ว่ากล่าวตักเตือน ตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือสั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เหมาะสมควรสั่งลงโทษทางวินัย ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ ให้ได้รับการพัฒนาตามที่เหมาะสมควร

● ข้อ ๒๐ กำหนดว่า “ให้หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และก.พ. ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังนี้

(๑) ในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน ย้ายหรือโอนข้าราชการ ให้ใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้นั้นพิจารณาควบคู่กับความรู้ความสามารถ

(๒) ปลุกฝังจริยธรรมให้ข้าราชการใหม่ จัดให้ข้าราชการลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม จัดให้มีสมุดบันทึกประวัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของข้าราชการแต่ละคน รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหาร และข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ

(๓) ประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ

(๔) คຸ້มครองข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเพียงพอ

(๕) ยกย่องข้าราชการและส่วนราชการที่ถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเคร่งครัด

(๖) ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

(๗) จัดให้มีการศึกษาค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมนั้น

(๘) เผยแพร่ให้ประชาชน ผู้เป็นคู่สมรส ญาติ พี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูงของข้าราชการ ตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อราชการทราบประมวลจริยธรรมของข้าราชการ เพื่อไม่ทำการอันเป็นการส่งเสริมหรือก่อให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม

(๙) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

● หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนวยการขึ้นไป: (ต่อ)

ข้อ ๒๐ ถาม ตามประมวลจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการไม่สามารถทำอะไรได้บ้าง

ตอบ ● ข้อ ๑๖ (๒) บัญญัติไว้ ดังนี้

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนวยการขึ้นไป เป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ไม่อาจดำเนินการเกี่ยวกับการออกคำสั่ง แต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนเงินเดือน แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง หรือคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย หรือดำเนินการใดที่เป็นผลร้ายหรือกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของข้าราชการ ผู้กล่าวหาได้ เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมแล้ว

ข้อ ๒๑ ถาม หากมีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดเป็นการขัดประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ต้องทำอย่างไร

ตอบ คำตอบ : ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดเป็นการขัดประมวลจริยธรรมฯ ต้องไม่กระทำการหรือหยุดกระทำการดังกล่าว แล้วส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดต่อประมวลจริยธรรมหรือไม่ (ข้อ ๓ (๑), ข้อ ๕ (๓), ข้อ ๗ (๑))

● กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม:

ข้อ ๒๒ ถาม การฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จะมีผลอย่างไร

ตอบ การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมถือเป็นความผิดวินัย ตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี (ข้อ ๑๘) และผู้บังคับบัญชาอาจสั่งได้ ดังนี้ ๑) ลงโทษทางวินัย ๒) ว่ากล่าวตักเตือน ๓) ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือ ๔) สั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร (ข้อ ๑๙)

ข้อ ๒๓ ถาม หากมีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดเป็นการขัดประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ต้องทำอย่างไร

ตอบ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดเป็นการขัดประมวลจริยธรรมฯ ต้องไม่กระทำการหรือหยุดกระทำการดังกล่าว แล้วส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดต่อประมวลจริยธรรมหรือไม่ (ข้อ ๓ (๑), ข้อ ๕ (๓), ข้อ ๗ (๑))

● หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนวยการขึ้นไป:

ข้อ ๒๔	ถาม	หากพบเห็นการกระทำที่ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ต้องทำอย่างไร
	ตอบ	เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนพร้อมพยานหลักฐาน (หากมี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการ และหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน (ตามข้อ ๓ (๒)) ทั้งนี้ หากมีการร้องเรียนการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมมายังคณะกรรมการจริยธรรม ๆ ควรส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาสั่งการในเบื้องต้นก่อน เนื่องจากหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้มีอำนาจบังคับบัญชา ในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้ง ตามมาตรา ๕๗ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) และสามารถสั่งการกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมให้ดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนเพื่อรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาได้ (ตามข้อ ๑๗ (๒))
ข้อ ๒๕	ถาม	หากแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในประมวลจริยธรรม ยังมีความไม่ชัดเจน หรือมีปัญหาทางปฏิบัติจะปรับปรุงแก้ไข ได้หรือไม่
	ตอบ	บทเฉพาะกาล ข้อ ๒๔ กำหนดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ พร้อมดำเนินการปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติหรือแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมให้เหมาะสม เมื่อประมวลจริยธรรมบังคับใช้ครบ ๑ ปี โดยให้ ก.พ. ดำเนินการรับฟังข้าราชการ หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการ และผู้ตรวจการแผ่นดิน